

ČITATELJI! Prosimo, pogledajte naš štampilček oleg naslova za dan, ko uina poteče. V teh časih višanja cen, potrebu odelovanje. Skušajte o vnaprej plačano.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Registered as Second Class Matter September 25th, 1948 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 8. (Telephone: CHelsea 3-1242) NEW YORK, WEDNESDAY, JANUARY 13, 1943. — SREDA, 13. JANUARJA, 1943 VOLUME LI. — LETNIK LI

KA NEKAJ VEČ KOT na dan dobivate... 'GLAS NARODA' PO POŠTI NARAVNOST NA DOM (Izvezati sobot, nedelj in praznikov) ČITAJTE, KAR VAS ZANIMA

KOZAKI SE VRAČAJO V DOMOVINO

DONSKI KOZAKI ZMAGONOSNO NA SVOJIH BRZIH KONJIH PRIHAJAJO V SVOJO DOMOVINO, PUŠČAJOČ ZA SEBOJ KUPE MRŤVIH NEMCEV. — RDEČA ARMADA JE POTISNILA NEMCE V POKRAJINO OB REKI KUBAN NA ZAPADNEM KAVKAZU MED KAVKASKIMI VISOKIMI GORAMI IN DONOM

Rusi so dospeli v kubanako pokrajino, ko so osvobodili kavkaški provinci Osetia in Kabardino Bakarija.

“Rdeča Zvezda” pravi, da je ruska kavalarija ponoči vdrila 15 milj globoko v nemško črto in zopet zavzela nadaljnjih šest velikih mest na kavkaški fronti.

Četrty kozaki zbor — sami Kubanci, ki so se poleteli pred silovito nemško ofenzivo umaknili iz svojih mest, trgov in vasi, so sedaj na čelu ruskih armad, ki se vračajo v svojo deželo.

Za te kozake na konjih in za ljudi, ki so ostali doma, je ta vrnitev kar najbolj dramatična v celi vojni.

In ko so kozaki drveli skozi Georgijevsk, Mineralnije Vodi, Jatigorsk, Budennovsk, Karamik in Kislovodsk, so druge čete prodrle 20 milj doli ob železnici od Zimovkini do Kuberle, jugovzhodno od Rostova ter s tem zožili polkrog okoli močnega utrjenega Rostova.

Angleška radio postaja naznanja, da se bo armada, ki je zavzela Budennovsk, kmalu združila z armado, ki prihaja od Stalingrada proti jugu.

Rusi so zopet postavili svojo rdečo zastavo s srpom in kladivom na vrh Mašuka in Beštana.

Ob gorskih pobočjih, po dolinah in ob železnicah ležijo kupi mrtvih Nemcev.

“Nemci so izgubili že večji del zemlje, ki so si je pridobili lansko poletje,” pravi “Rdeča zvezda.”

Ruska armada, ki prodira od jugovzhoda na Kavkazu proti Rostovu, se že nahaja blizu Sabstak, važnega železniškega križišča, 110 milj od Rostova; komovski radio na naznanja, da je rdeča armada zopet osvobodila 10 večjih krajev ob do-

lenjem Donu in je bilo ubitih 2000 Nemcev.

Polnočno poročilo ruskega vrhovnega poveljstva pravi, da so Rusi zavzeli med drugimi kraji tudi Essentuki, Karras in Beštan.

Višje proti severu so Rusi zavzeli štiri utrjene kraje blizu Zimovnikov ob Stalingrad-Tihoreck železnici. Na tem kraju so Rusi že 150 milj jugozapadno od Stalingrada in manj kot 50 milj od Salska.

Nemška poročila pravijo samo, da Rusi silno napadajo med Kavkazom in Donom, okoli Stalingrada in ob Donu, da pa Nemci napade odbijajo.

Ob dolenjem Donu, kjer so prišli Rusi že 60 milj od Rostova, rusko poveljstvo naznanja osvoboditev več krajev, ki jih pa ne omenja.

“Nemci pošiljajo v boj močne rezerve, da bi vstavili naše prodiranje,” pravi poročilo vrhovnega poveljstva, “sovjetska armada pa je utrudila sovražnika in mu zadaja hude vdarce. Okoli 2000 sovražnikov je bilo pobitih. Uničenih je bilo 40 tankov in 12 topov. Dobilni smo bogat vojni plen in mnogo ujetnikov.”

Na osrednji fronti pri Velikih Lukih so Rusi odbili vse nemške napade; dva nemška tanka so razbile mine, pet pa protitančni topovi. Samo na enem kraju je obležalo 200 Nemcev. Na nekem drugem kraju te fronte je bila uničena čela nemška infanterijska stotnja.

V Stalingradu se boji nadaljujejo in Rusi so zopet zavzeli nekaj ulic.

VEST O PRIMORSKIH ZAHTEVAH OBJAVLJENA V LISTU “NEW YORK POST”

List New York Post je prinesel v svoji izdaji 12. januarja vest o zahtevah Primorskih Slovencev in Hrvatov, kakor je te predložil v Washingtonu dr. Čok.

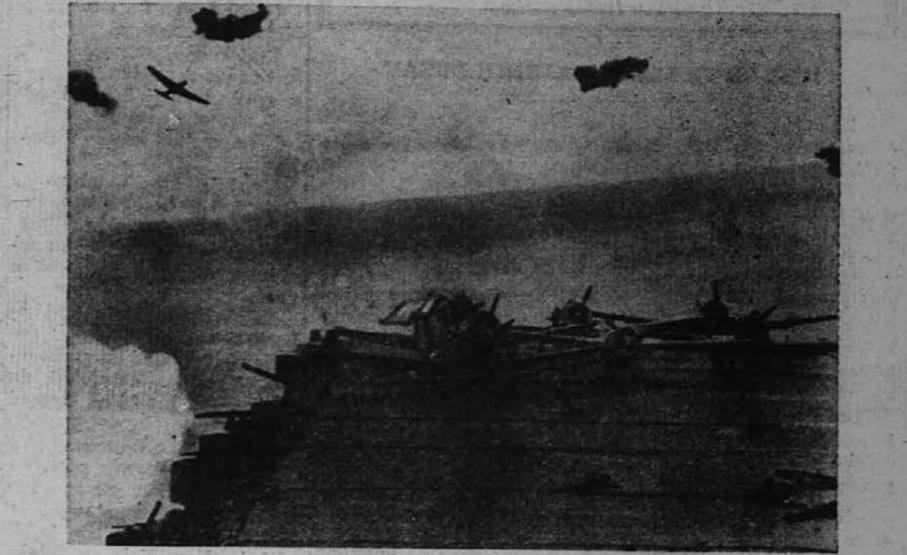
Post piše: “Slovinci in Hrvatje iz ozemlja ob Vzhodnem Jadranu, ki je bilo po zadnji svetovni vojni prepuščeno Italiji po rapalski pogodbi iz leta 1920, so predložili predstavnikom združenih narodov petico, v kateri izražajo željo, da se jih pri mirovni konferenci upošteva, kot del Jugoslavije.

“Poudarjajoč njih etnične in kulturne vezi z jugoslovanskim ljudstvom, je Odbor Jugoslovancev pod Italijo predložil podoben memorandum predsedniku Rooseveltu, opisujoč vse krivice, ki so jih Slovinci in Hrvatje trpeli pod Italijo tekom zadnjih 20 let.

“Predložil po dr. Ivan M. Čoku, predsedniku tega odbora, memorandum razkriva, da je bil podoben odpor Jugoslovancev pod Italijo tekom zadnjih dveh desetletij predhodnik sedanjega jugoslovanskega gverilskega odpora.

“Dr. Čok sumira postopanje s slovenskimi manjšinami v jadranskih provincah, kakor sledi: “Jugoslovancem so bile odvzete vse njih prejšnje politične pravice; vse organizacije in ustanove narodnega, kulturnega, socialnega, kooperativnega ali gospodarskega značaja so bile oropane in uničene; raba materinskega jezika je bila prepovedana povsod.”

“Pojasnjujejoč borbo ljudstva legalno, da tako predoči krivice, dr. Čok obelodanja, da se je mladina posluževala nelegalnih metod, da bi tako obrnila pozornost sveta na krivice, ki so jih trpele manjšine pod Italijo. Kakršnikoli teroristični akti so bili akti sabotaže, izvršeni tekom te vojne z namenom, da oslabilo italijansko vojaško silo in s tem pomagajo zavezniški stvari v sedanjih borbi.”

Prizor na ameriški matični ladji za aeroplane, ko so jo napadli japonski bombniki in strinoglavci nekje na južnem Pacifiku. — Protizračni topovi so prepočili napadalce.

Angleski bombniki so napadli industrijske kraje v Ruhrju in sicer v devetih dneh že šesto noč. Več industrijskih naprav je bilo zažganih. Popoldne pa so bombniki metali bombe na železnice, kanale in pristanišča v Belgiji in na Holandskem.

Amer. letede trdnjave, kot že poročano, so bombardirale Neapolj, kjer je nastalo več požarov. Dva bombnika se nista vrnila.

Armada borečih se Francozov, ki prodira skozi Libijo proti severu, je zavzela Murzuk in Seabho v Fezzan pokrajini, drugi oddelek pa je pridrli 300 milj do Tripolisa, glavnega mesta Libije. Radio Maroko poroča, da je angl. tankni oddelek napadel nemško črto pri Wadi Zemzem, vzhodno od Tripolisa. V Tuniziji je armada generala Giranda pregnala Nemce z nekega gorskega prelaza, 18 milj severozapadno od Kairouana.

Ameriške letede trdnjave so bombardirale močno sovražno postojanko Gadames blizu tu-

lo, pravi italijansko poročilo, nekaj hiš, in pri tem je izgubilo življenje kakih 23 civilistov, 75 pa je bilo ranjenih.)

Druge zračne sile Zdr. držav so bombardirale Caste Benito, važno letališče južno od Tripoli. To je bil peti napad v petih dneh.

(Italijansko poročilo omenja napad, toda pravi, da je bila škoda neznatna. Razbitih je bilo devete zračne armade sile Zdr. držav so poleteli nad 11. januarjem nad Neapolj, kjer so metali bombe na pristaniške priprave in na ladje napolnjene z blagom. To poročilo je bilo podano iz Kaira.

To je bil 38. napad na mesto Neapolj in prvi napad na to važno pristaniško mesto v tem letu.

(Italijansko poročilo omenja napad, toda pravi, da je bila škoda neznatna. Razbitih je bilo lo, pravi italijansko poročilo, nekaj hiš, in pri tem je izgubilo življenje kakih 23 civilistov, 75 pa je bilo ranjenih.)

Druge zračne sile Zdr. držav so bombardirale Caste Benito, važno letališče južno od Tripoli. To je bil peti napad v petih dneh.

(Italijansko poročilo omenja napad, toda pravi, da je bila škoda neznatna. Razbitih je bilo Vestil londonskega radia

London, 10. jan. (Radio prejemna služba.) J. I. C. — V Rumuniji so se nemiri razširili iz Bukareste v nekatere kraje po deželi. Hitler je poslal več oddelkov izbranih SS čet, ker ga je nemški poslanik v Rumuniji obvestil o nevarnosti, da izbruhne revolucija, ako ne bi bili takoj prvi nemiri zadušeni.

Rumunija plačuje ogromno ceno za pokornost svojim berlinskim gospodarjem. Dve petini svojega ozemlja je morala oddati drugemu nemškemu valpetu (Madžarski). Imela je leta 1941 krvavo državljansko vojno, zdaj pa je njena ekspedicijska sila do malega uničena, kar pomeni pogin velikega dela njenega naraščaja.

KAKŠEN MORA BITI FARMARSKI LIST?

Znani farmarski tednik, — “Farmers Weekly” išče farman, da bo iz lastne preizkušnje mogel dati navodila in nevtete farmarjem.

“Mi smo prepričani,” je pisal list pred kratkim, “da kdor hoče izdajati dober list za farmarje, mora imeti blato na škornjih.”

Ideja, da se mora tudi škornjev farmarskega lista držati blato, ni bila porojena iz vojnih razmer, ko je moral ta in oni član tednikovega štaba obdelovati kos zemlje, ker so tako zahtevale vojne potrebe, pač pa so se stvari že dalj časa razvijale v to smer.

Ko bo tednik kupil primerno farmo, bo farmal javno, to se pravi, vse bo sproti prišlo v list, kako raste to, kako uspeva ono in kje noče nobena stvar zeleneti, itd. List upa, da bo na ta način dobil mnogo dobrih nasvetov od farmarjev, ki si bodo itak mislili: kaj pa se razumejo pisarji na farmarstvo! To bo temu takozvanemu javnemu farmarstvu, kot farmarjem samim v veliko korist, ker se bo zmenjalo marsikako dobro idejo za izboljšanje farmanja.

GRŠKI KVIZLING

London. — General “dolga krila” Pangalos, ki je kot diktator v letu 1925 izdal dekret, da morajo vse ženske v Grčiji nositi dolga krila, ter je vsled tega dobil tozadevno ime, bo najbrž zopet prišel na svetlo, to pot kot nacijski kvizling, kateremu bo poverjena naloga, da vodi vlado v Atenah pod nemškim nadzorstvom.

Poročila iz Grčije naglašajo, da obstaja možnost, da bo prišel Pangalos na čelo vlade, kot nemška lutka in sicer bo nasledil dr. Logothetopoulosa, kateri je v mesecu novembru nasledil Tsolakogla. To pogosto premenjavanje vladnih nacijskih lutk dokazuje, da ne morejo naciji dobiti nobenega primernega in res ljudske zaupnosti vrednega grškega predstavnika, ki bi hotel z njimi sodelovati, zato pa vlačijo na svetlo vse stare nazadnjake in fašiste.

Pangalos, katerega imajo v mislih sedaj, se je osmešil s svojo odredbo glede dolgotrajnih ženskih kril, ker se je izkazalo, da je bila za to zadevo njegova žena, ki ima noge kakor stebriče. — (ONA.)

IZGREDI V BULGARIJI

Istanbul. — Poročila o izgredih, ki so menda zajeli celo Bolgarijo, so prišla zaeno z govoricami, da je Nemčija zagrozila vladi v Sofiji, da jo bo odstavila.

Eno poročilo je govorilo o pobegu študentov iz vojaškega kolegija v Sofiji. Po večdnevni nemirih so študentje ušli v gore in se pridružili gverilecem, ker so vedeli, da bi jih drugače čakale težke posledice.

Radijska oddajna postaja BBC je poročala, da je bolgarsko ljudstvo razjarjeno in da se dviga med ljumi srd proti Nemcem. Velike demonstracije proti bolgarskemu sodelovanju z Nemčijo so bile v raznih mestih in policija je aretirala nad 25 tisoč oseb, ter streljala na demonstrante, da bi zaustavila nemire.

PET BRATOV POGREŠANIH NA MORJU

Waterloo, Ia., 12. jan. — George, Francis, Joseph, Madison in Albert Sullivan so se prostovoljno vpisali v mornarico kmalu po napadu na Pearl Harbor, kjer je bil ubit njihov najboljši prijatelj in tovariš. Fantje, ki so vstopili v mornarico vsi naenkrat, so rekli, da bodo masševali svojega tovariša.

Vseh pet je bilo dodeljenih v službovanje na križark: Juneau, katere je bila, kakor je razvidno iz zadnjega uradnega poročila, potopljena ob času pomorske bitke pri Solomonskih otokih.

To je bilo v mesecu novembru — starši pa so bili sedaj obveščeni, da so fantje med pogrešanimi. Najmlajši, ki je bil star 22 let, zapušča poleg staršev tudi ženo in 22 mesecev starega sinčka.

Poročila z raznih bojišč

Angleski bombniki so napadli industrijske kraje v Ruhrju in sicer v devetih dneh že šesto noč. Več industrijskih naprav je bilo zažganih. Popoldne pa so bombniki metali bombe na železnice, kanale in pristanišča v Belgiji in na Holandskem.

Amer. letede trdnjave, kot že poročano, so bombardirale Neapolj, kjer je nastalo več požarov. Dva bombnika se nista vrnila.

Armada borečih se Francozov, ki prodira skozi Libijo proti severu, je zavzela Murzuk in Seabho v Fezzan pokrajini, drugi oddelek pa je pridrli 300 milj do Tripolisa, glavnega mesta Libije. Radio Maroko poroča, da je angl. tankni oddelek napadel nemško črto pri Wadi Zemzem, vzhodno od Tripolisa. V Tuniziji je armada generala Giranda pregnala Nemce z nekega gorskega prelaza, 18 milj severozapadno od Kairouana.

Ameriške letede trdnjave so bombardirale močno sovražno postojanko Gadames blizu tu-

DRAGA OKUPACIJA

London. — Slednji nemški vojak v Belgiji stane ljudstvo tamkaj štiri tisoč dolarjev letno. To finančno breme je prikazano najbolje ako se primerja dejstvo, da je stal državni prejel belgijski vojak komaj deleo tega, kar mora sedaj plačevati zasebnemu vojaku iz Nemčije.

Stroški, katere zaračunajo Nemci Belgijcem za vsakega vojaka, ki ga imajo v deželi so toliki, da bi mogla Belgija v normalnih časih s tem denarjem plačevati štiri šolske nadučitelje, šest policajev in dva kabinetna podtajnika. (ONA.)

PET BRATOV POGREŠANIH NA MORJU

Waterloo, Ia., 12. jan. — George, Francis, Joseph, Madison in Albert Sullivan so se prostovoljno vpisali v mornarico kmalu po napadu na Pearl Harbor, kjer je bil ubit njihov najboljši prijatelj in tovariš. Fantje, ki so vstopili v mornarico vsi naenkrat, so rekli, da bodo masševali svojega tovariša.

Vseh pet je bilo dodeljenih v službovanje na križark: Juneau, katere je bila, kakor je razvidno iz zadnjega uradnega poročila, potopljena ob času pomorske bitke pri Solomonskih otokih.

To je bilo v mesecu novembru — starši pa so bili sedaj obveščeni, da so fantje med pogrešanimi. Najmlajši, ki je bil star 22 let, zapušča poleg staršev tudi ženo in 22 mesecev starega sinčka.

NACIJI VPRIZORILI ČAROVNIŠKI PROCES NA LITVINSKEM

Kuijbišev. — Z namenom, da podkurijo sovražstvo do židov, so naciji na Litvinskem vpriporili proces tekom katerega so bili obsojeni na smrt na grmadi nekateri študentje židovskega verskega seminarija v mestu Havaredok. Obsodba je bila izrečena na podlagi obdolžitve, da so mladeniči čarovniki.

Ko se je pričel proces proti študentom, se je zanje potegnil nadškof J. A. Brzykowski, katoliški prelat province Vilno. Izdal je pastirsko pismo, v katerem je osmešil obtožbo, ki so jo naprtili naciji mladeničem, ter je ožigosal nemške oblasti, ker so si izmislili tako podlo postopanje. Naciji pa so prelata aretirali ter ga odvedli v koncentracijsko taborišče v Marienpol blizu Vilne.

KAKŠEN MORA BITI FARMARSKI LIST?

Znani farmarski tednik, — “Farmers Weekly” išče farman, da bo iz lastne preizkušnje mogel dati navodila in nevtete farmarjem.

“Mi smo prepričani,” je pisal list pred kratkim, “da kdor hoče izdajati dober list za farmarje, mora imeti blato na škornjih.”

Ideja, da se mora tudi škornjev farmarskega lista držati blato, ni bila porojena iz vojnih razmer, ko je moral ta in oni član tednikovega štaba obdelovati kos zemlje, ker so tako zahtevale vojne potrebe, pač pa so se stvari že dalj časa razvijale v to smer.

Ko bo tednik kupil primerno farmo, bo farmal javno, to se pravi, vse bo sproti prišlo v list, kako raste to, kako uspeva ono in kje noče nobena stvar zeleneti, itd. List upa, da bo na ta način dobil mnogo dobrih nasvetov od farmarjev, ki si bodo itak mislili: kaj pa se razumejo pisarji na farmarstvo! To bo temu takozvanemu javnemu farmarstvu, kot farmarjem samim v veliko korist, ker se bo zmenjalo marsikako dobro idejo za izboljšanje farmanja.

ZAVEZNIŠKI LETALCI ZOPET BOMBARDIRALI NEAPOLJ, PORURJE IN TUNIZIJO

London, 12. jan. — Zavezniške letalske sile začujejo svoje mogočne ofenzivne klešče proti obem koncem evropskega osišča iz Afrike in iz britskih otokov.

Četvero-motorni Liberatorji devete zračne armade sile Zdr. držav so poleteli nad 11. januarjem nad Neapolj, kjer so metali bombe na pristaniške priprave in na ladje napolnjene z blagom. To poročilo je bilo podano iz Kaira.

To je bil 38. napad na mesto Neapolj in prvi napad na to važno pristaniško mesto v tem letu.

(Italijansko poročilo omenja napad, toda pravi, da je bila škoda neznatna. Razbitih je bilo lo, pravi italijansko poročilo, nekaj hiš, in pri tem je izgubilo življenje kakih 23 civilistov, 75 pa je bilo ranjenih.)

Druge zračne sile Zdr. držav so bombardirale Caste Benito, važno letališče južno od Tripoli. To je bil peti napad v petih dneh.

(Italijansko poročilo omenja napad, toda pravi, da je bila škoda neznatna. Razbitih je bilo Vestil londonskega radia

London, 10. jan. (Radio prejemna služba.) J. I. C. — V Rumuniji so se nemiri razširili iz Bukareste v nekatere kraje po deželi. Hitler je poslal več oddelkov izbranih SS čet, ker ga je nemški poslanik v Rumuniji obvestil o nevarnosti, da izbruhne revolucija, ako ne bi bili takoj prvi nemiri zadušeni.

Rumunija plačuje ogromno ceno za pokornost svojim berlinskim gospodarjem. Dve petini svojega ozemlja je morala oddati drugemu nemškemu valpetu (Madžarski). Imela je leta 1941 krvavo državljansko vojno, zdaj pa je njena ekspedicijska sila do malega uničena, kar pomeni pogin velikega dela njenega naraščaja.

IZGREDI V BULGARIJI

Istanbul. — Poročila o izgredih, ki so menda zajeli celo Bolgarijo, so prišla zaeno z govoricami, da je Nemčija zagrozila vladi v Sofiji, da jo bo odstavila.

Eno poročilo je govorilo o pobegu študentov iz vojaškega kolegija v Sofiji. Po večdnevni nemirih so študentje ušli v gore in se pridružili gverilecem, ker so vedeli, da bi jih drugače čakale težke posledice.

Radijska oddajna postaja BBC je poročala, da je bolgarsko ljudstvo razjarjeno in da se dviga med ljumi srd proti Nemcem. Velike demonstracije proti bolgarskemu sodelovanju z Nemčijo so bile v raznih mestih in policija je aretirala nad 25 tisoč oseb, ter streljala na demonstrante, da bi zaustavila nemire.

PET BRATOV POGREŠANIH NA MORJU

Waterloo, Ia., 12. jan. — George, Francis, Joseph, Madison in Albert Sullivan so se prostovoljno vpisali v mornarico kmalu po napadu na Pearl Harbor, kjer je bil ubit njihov najboljši prijatelj in tovariš. Fantje, ki so vstopili v mornarico vsi naenkrat, so rekli, da bodo masševali svojega tovariša.

Vseh pet je bilo dodeljenih v službovanje na križark: Juneau, katere je bila, kakor je razvidno iz zadnjega uradnega poročila, potopljena ob času pomorske bitke pri Solomonskih otokih.

To je bilo v mesecu novembru — starši pa so bili sedaj obveščeni, da so fantje med pogrešanimi. Najmlajši, ki je bil star 22 let, zapušča poleg staršev tudi ženo in 22 mesecev starega sinčka.

ZA ZMAGO KUPUJTE VOJNE BONDE IN ZNAMKE

“GLAS NARODA”

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovenc Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sakser, President; Ignac Hude, Treasurer; Joseph Lupsha, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officers:
215 WEST 15th STREET, NEW YORK, N. Y.

50th Year

“Glas Naroda” is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.
Subscription Yearly \$3. Advertisements on Agreement.

Za celo leto velja list na Ameriko in Kanado \$3.—; za pol leta \$2.—
za tujce \$1.50. — Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.
Za inostranstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

“Glas Naroda” izhaja vsaki dan izvenim sobot, nedelj in praznikov.

“GLAS NARODA”, 215 WEST 15th STREET, NEW YORK, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-1242

HITLER NE MARA MAJHNH DRŽAV

Za svoj “novi red” v Evropi Hitler ne mara imeti malih držav, kar je razvidno iz članka v listu “Voelkischer Beobachter”, ki je Hitlerjevo osebno trobilo.

Vsebinsko članka, ki je bil objavljen 15. decembra, je sedaj objavil angleški informacijski urad in jasno osvetljuje nemško mišljenje o bodoči tvorbi evropskega kontinenta.

Pa berimo ta članek: “Sramotni parlamentarizem majhnih narodov ne bo obstojal v novi Evropi. Veliki življenjski prostori, ki se sedaj oblikujejo, zahtevajo jasen red, ki je edino mogoč pod neoporekljivim vodstvom onih držav, ki varujejo narode teh sfer pred napadi od zunaj. Evropa si ne more privoščiti, da bi se zapil celi kontinent zaradi sporov med malimi narodi.

Biti mora medsebojno razu mvanje in odpovedati se je treba sebičnim zahtevam. V svojem lastnem interesu bodo male države primorane sprijazniti se z zahtevo gospodarstva grossrauma (velikega obsega), ki ima za cilj avtokracijo.

Kdorkoli smatra to za pritisk na čast majhnih narodov, samo pokaže, da se še ni zavezel duha sedanjega časa, ki stremi za vsvarjanjem večjih skupin. Mi smo na vsak način pripravljeni, da bo majhnim narodom pod vodstvom Nemčije in Italije v novi Evropi zagotovljeno boljše in bolj dostojanstveno stališče, kakor pa so ga imeli doslej.

Slednjih bodo obvarovani, da ne bodo potegnjeni v tok večnih sporov med velesilami, katerega se dosedaj nikakor niso mogli obvarovati. Ne bodo več predmet barantanja med velesilami, niti žrtve, nad katerimi se z borbo poravnajo nasprotja.

Oni, ki kažejo na usodo Čehoslovaške ali Poljake, se poslužujejo zelo neokusnega zgleda majhnih narodov. Čehi je vedno obkroževala nemška zemlja in kri in so po naravnih zakonih že stoletja del Nemčije. Danes je zgodovina zopet izravnala stvari in nemški narod 100,000,000 ljudi je zopet dosegel edinstvo; Čehi pa morajo prenašati omejitve, ki so jim bile naložene zaradi njihove zemljepisne lege.

Usoda Poljske naj služi kot svarilo onim, ki se igrajo z nevarnim naziranjem, da bi svoje okraje izročili silam, ki so Evropi tuje, katerim je ta vojna enkrat za vselej zaprla vrata do našega kontinenta. Nasprotno pa bodo oni narodi, ki sprejmejo pogoje novega reda brez sovraštva, našli večji pokoj za razvoj v Evropi, kot pa kdaj poprej. Kako moremo varati same sebe s tem, da mislimo, da bo samo naša moč zadostovala, da bo mogla izvrševati vse naloge, ki jih bo do bila nova Evropa? Zanesti se moramo na zaupno sodelovanje majhnih in srednjih dežel na isti način, kot nas one same potrebujejo.

Veliko spoštovanje imamo do naših sedanjih zaveznikov, ki jih smatramo za trajne tovariše v bodočnosti z enakimi pravicami z nami. Uspehi in pripravljenost bodo določili stališče narodov, kakor je vedno bilo v preteklosti. Štiri milijone junaškega finskega naroda je podprlo svojo zahtevo do vodilnega mesta v Evropi, ker se bori proti boljševizmu in je daleč naprej od pristašev nasičenih plutektrav, ki z neoprevidnim ponosom žive od svoje že davno gnile dediščine velike preteklosti in prispevajo k evropski borbi za obstoj dvomilijono bojovito modrost in ravno tako dvomilijono nauk glede morale.

V splošnem pa ne dvomimo o tem, da se bo zastopnikom demokratske reakcije nekega dne zopet zelo mudilo, da se bodo zopet združili z Evrovo, za katero sedaj ne marajo. Isto smo prekusili v Nemčiji leta 1933, toda naučili smo se, da ne smemo potresti z rožičami poti, po kateri se bodo ti narodi vrtili. Evropa je dovolj bogata, da more izgrubiti kako suho vejo s svojega drevesa, ne da bi bila sama prizadeta. Evropa je rešil globok značaj nemškega naroda pred usodo mrazne nižine ali pa žalostnim ameriškim idealom toplnega lonca.”

Prepričani smo, da se je Hitler zmotil v svojih računih in da bo Nemčijo zadela usoda, ki jo napoveduje Hitler drugim narodom.

Okružena dekleta bodo poslana v posebne domove

New York. — V delu so načrti za vzpostavljene posebne domove ali zavetišča za ženske, ki se potikajo okrog vojaških taborišč in drugod, kjer

imajo priliko priti v dotik z vojniki, katere okružujejo s spolnimi boleznimi, ker so same okružene.

Vsaka država ima takojmerno “kvoto neodvisnosti” za prodajo vojnih bondov. All investirate 10% vašega zaslužka ali dohodkov za varnostno bodočnost neodvisnosti vaše družine?

To je bilo obelodanjeno po zdravstvenem komisarju mesta New York, Stebbinsu, ki je dejal, da se je vzpostavilo že 13 takih domov v raznih državah Unije. Nadaljnih 23 zavetišč ali domov ima še v načrtu urad za javno zdravje in zvezna agencija za javna podvzjetja.

Govor župana Fiorello H. La Guardia o Tesli

V nedeljo, 10. januarja ob 2.30 popoldne je bila praznovana na oddaji newyorškega radio spominska svečanost v čast Nikola Tesli, katere se je udeležil veliki župan New Yorka, Fiorello H. La Guardia, ki je predstavljal v spomin velikemu pokojniku naslednje besede odličnega književnika Louisa Adamusa.

Na tej spominski slavnosti je sodeloval znani violinist Zlatko Baloković, a slovenski pevski zbor Slovan je zapel nagrobnični “Nad zvezdami” in “Vigred se povrne.”

Govor župan La Guardia je bil sledeči: Pretekli četrtek ponoči je umrl tu v našem New Yorku v svoji skromni hotelski sobi moč, star skoraj 85 let.

Njegovo ime je bilo Nikola Tesla.

Umrli je reven — akoravno šteje med najbolj koristne ljudi, kar jih je svet videl.

Njegovi uspehi so bili ogromni in še vedno rastejo, z vsakim dnem.

Nikola Tesla bi bil mogel nakopiti stotine milijonov dolarjev — postal bi bil najbogatejši človek v tej deželi, na vsem svetu, ako bi bil stremel za bogastvom.

A ni mu bilo do tega. Bil je človek brez potreb in ni imel časa za vse ono, kar toliko ljudem pomeni uspeh v življenju.

Nikola Tesla je bil globoko človeški in najčistejši znanstveni genij — bil je poet znanosti.

V dobi, ko se je mudil med nami, je izvedel izredne, presenetljive in čudovite stvari. Doprinesel jih je le v prid človeštvu — za svoje delo ni računal nič.

Denar — ni se brigal zanj. Čast — kdo je dovolj velik, da bi drugim izkazoval čast? To je bilo njegovo stališče.

Hvalčnost — ni je niti pričakoval, niti zahteval.

Nikola Tesla ni bilo do tega, da dobi plačilo za to, kar je storil za človeštvo. On je le delal, kakor mu je narekoval njegov prirojeni genij, ki mu je bil vdahnjem v dušo kot sinu svoje matere v njegovi rojstni deželi Jugoslaviji.

Ta čudoviti moč je zdaj mrtev. Tako vsaj trde. V petek nam je časopisje poročalo, da je umrl. Njegovo truplo so bili našli na postelji v njegovi hotelski sobi, v našem mestu.

In časopisje je začelo prinašati posmrtnice in vrodne članke o njegovem življenju in delovanju in nam pripovedovalo o njegovih navadah in posebnostih.

Tesla, pravijo, je mrtev. — Vse kar je še preostalo od njega, leži na mrtvaškem odru, nekje v našem mestu.

Pogreb bo v torek popoldne ob štirih v katedrali St. John The Divine. Ljudje bodo prihajali v velikem številu, ljudje vseh slojev — skromni, nezmani ljudje in drugi, katerih slava je velika, znanstveniki, industrijalci in drugi.

Vse to je v redu. To je v navadi in se vedno tako dogaja.

Toda Tesla ni mrtev. Tesla ni zares mrtev. Le njegovo ubogo, izčrpano truplo je zdaj pokojno.

Toda naš pravi Tesla, kar je bilo v njem bistvenega, še vedno živi med nami, v njegovem velikem delu, katerega skoro ni mogoče oceniti, ker je bistven del naše civilizacije, našega vsakdanjega življenja in našega vojnega napora.

Danes, v tej predstavi, mi za njim ne žalujemo, mi ga ne častimo, ker vemo, da Nikola Tesla tega ni želel.

Zakaj žalovati za njim? Njegovo življenje je bilo polno zmagoslavja.

Mi, ki smo danes tukaj izbrani, se Tesle le spominjamo — govorimo o njem medsebojno in vam, ki nas poslušate; zmagali bomo par komadov in zapeli nekaj pesmic, o katerih mislimo, da bi jih bil Nikola Tesla rad poslušal.

Veslimo se njegovih uspehov na zemlji — njegove velike slave, ki je tudi naša slava in slava vseh narodov na svetu. Proslavljamo njegov prispevek k našemu življenju — njegov doprinos celoti človeške civilizacije in njenih razvojnih možnosti v Ameriki in drugod, ki bodo trajale tako dolgo kakor človeštvo samo.

Pogovarjamo se o Nikola Tesli, veseli tega, da smo istega rodu kakor on, dokler se je mudil med nami.

Kaiti on šteje v čast vsemu človeškemu rodu — Jugoslavija in Amerika sta ponosni nanj.

JENNY HOPKINS in njegov otrok na plačih
Tereciska Polka
Na planinah — valček št. M 575
In DUQUESNE UNIVERSITY
TAMMUNICA — št. M 571
Za toz. cenik in cene plošč se obrnite na: JOHN MARSICH Inc.
462 West 42nd Street, New York

Pred par leti je dr. A. D. Behrend, Teslov tovariš na znanstvenem polju in tudi Amerikaneec, pisal o Tesli v svoji knjigi o indukcijskem motorju — motorju, katerega je ustvaril Tesla in ki je zdaj postal bistven del skoro vsakega predmeta, ki se na kolesih kreče po tej deželi.

G. Behrend je dejal: “Ako bi morali izločiti iz našega industrijskega sveta rezultate Teslova dela, bi se koleša vseh industrij ustavila, maži električni vlaki in vozovi bi zastali, naša mesta bi bila temna, a naše jeklarne in tovarne bi bile mrtve in tihe. — Njegovo delo je posego tako daleč, da je z njim prepletena vsa industrija. Ako bi se nam na enkrat odtegnilo Teslovo delo, bi zavladala tema in začela bi padati v barbarstvo.”

Zato pa je tudi res — naš Tesla ni mrtev. On živi, močno živi med nami. Med nami, prav v naši sredi je slava njegovega življenja, njegovih uspehov, in teh se veselimo.

Zato ga ne bomo proslavljali — obrali smo se tukaj, da občutimo zmagoslavje tega človeškega življenja in da delimo ta občutek z onimi, ki nas poslušajo.”

Naj se vrnem k umetniku Smrekarju. Pred seboj imam Cankarjevo knjigo, za katero je narisal okraske in avtorjevo karikaturu Hinko Smrekar. To je bilo v letu 1907. “Okraski” v knjigi kažejo lastnosti družbe, odnosov onih, ki vedno vodijo družbo iz ene zablode v drugo, v pravi luči. Cvetke kulture in umetnosti se vsipljejo z neba, kot bi človek potresel cvetočo jablano spomladi, toda, tam spodaj leži tola stvinja, ki vse to požira... čemu razlagati kaj nadaljnega o svini — slikarji napravijo to v potezah — pokazati je znal tako Smrekar. Cankar s prekom, on s šopičem. Kakšna kombinacija je to!

Iz leta 1919 imam rokopis “Henrika Smrekarja, črnovojnika”. Na prvi strani te zanimive rokopisne knjige, v kateri je satirično opisano življenje slovenskega avstrijskega črnovojnika, je narisana knjiga z naslovom, “Nauk o pravici in resnici” — skozi knjigo je potisnjeno bodalo in od rezila kaplja kri.

Potem se seveda nadaljuje povest, v karikaturah in v bedredi. Tisti naši možje in fantje, ki so v zadnji vojni prenašali avstrijske uši vseh vrst iz ene barake v drugo in iz ene fronte na drugo, bi edini mogli prav ceniti to svojevrstno povest, ki oriše med drugim tudi vojne verižnike, policijske ko-

Otroka so mu ukradli

New York. — Pablo Torres je bil vpoklican k vojakom in ko je dan prej, ko je imel oditi od doma, peljal na sprehod svojo pet mesecev staro hčerko, mu je bila ta ukradena. On je namreč stopil spotoma v trgovino, vozček pa je medtem puštil pred hišo, kjer je stanoval, ker je bila trgovina zraven. Ko se je po kratkem času vrnil iz trgovine, je dobil prazen vozček.

Naborni odbor mu je zdaj podaljšal čas odhoda k vojakom za tako dolgo, da se najde otroka ali vsaj kako sled za njim.

Novo aretacije talcev v Varšavi

London. — Ona poročila, da so naciji aretirali v Varšavi 200 talcev, ki so, po nacijskem poročilu, “pripadli posebno aktivni skupini”, ter so bili vzeti za talce zato, ker se v Varšavi čezdajle bolj višja število umorjenih nemških vojakov.

Poljska Telegrafna agencija je poročala, da so naciji nabili uradne razglase po Varšavi o aretiranju talcev.

Stara mati prevaža bomberje

Mrs. Lois Butler je pomožna letalka, ki prevaža bomberje na letališča, kjer jih potrebujejo in nedavno tega je morala za nekaj dni prestati s svojim delom, ker je dobila vnujajo in se je spodobilo, da jo je šla pogledati — za obisk si je vzela dva dni, sedaj pa zopet pilotira bomberje.

ŠIVALKE

na “Saturn” braid in milon pri slavnih potrebujate: BERWICK HAT CO. 54 West 39th Street (15th floor) NEW YORK CITY 1-11,12,13.

ŠIVALKE

izvežbane na slavnih, dolga sezona, dobra plača, vše — SCHACHTER HATS 1 W. 39th St., 9th Floor New York, N. Y.

RAZGLEDNİK

Piše Anna P. Krasna

Hinko Smrekar

Vest iz domovine, katero je prejel dr. Furlan in ki je bila že priobčena v mnogih naših listih, pravi, da je bil ustreljen kot talec slovenski umetnik Hinko Smrekar, ki je bil tako bolan, ko so ga odvedli na morišče, da ni mogel stati pokonca, pa so ga beštije vseeno usmrtili.

Ustrelili so ga Italijani. To pove dovolj. Ze prej so pokazali kaj mislijo o naši kulturi in o naših intelektualcih in inteligentih ter umetnikih. Kakor obsedeni so odstranjivali spomenike mož, ki so bili voditelji našega naroda in glasniki naše kulture — sedaj imajo priliko, da odstranjujejo žive spomenike našega naroda, saj je to divja vojna, ko si lahko vsak bandit pod masko nacifaznizma sme privoščiti neomejeno in cinično uničevanje ljudi malih narodnosti v svoji sosesčini.

Od ljudi, ki so prinesli v naše kraje kulturo, ki je pljuvala ječinske pljunce v nedolžna usta slovenske dece v Primorju, ni bilo pričakovati kaj boljšega, tragično je le, da divjanje faznizma v Primorju ni bilo vzeto nikjer kot svarilo in opomin na to, kar je prihajalo.

Naj se vrnem k umetniku Smrekarju. Pred seboj imam Cankarjevo knjigo, za katero je narisal okraske in avtorjevo karikaturu Hinko Smrekar. To je bilo v letu 1907. “Okraski” v knjigi kažejo lastnosti družbe, odnosov onih, ki vedno vodijo družbo iz ene zablode v drugo, v pravi luči. Cvetke kulture in umetnosti se vsipljejo z neba, kot bi človek potresel cvetočo jablano spomladi, toda, tam spodaj leži tola stvinja, ki vse to požira... čemu razlagati kaj nadaljnega o svini — slikarji napravijo to v potezah — pokazati je znal tako Smrekar. Cankar s prekom, on s šopičem. Kakšna kombinacija je to!

Iz leta 1919 imam rokopis “Henrika Smrekarja, črnovojnika”. Na prvi strani te zanimive rokopisne knjige, v kateri je satirično opisano življenje slovenskega avstrijskega črnovojnika, je narisana knjiga z naslovom, “Nauk o pravici in resnici” — skozi knjigo je potisnjeno bodalo in od rezila kaplja kri.

Potem se seveda nadaljuje povest, v karikaturah in v bedredi. Tisti naši možje in fantje, ki so v zadnji vojni prenašali avstrijske uši vseh vrst iz ene barake v drugo in iz ene fronte na drugo, bi edini mogli prav ceniti to svojevrstno povest, ki oriše med drugim tudi vojne verižnike, policijske ko-

misarje, lagerje, v katere so metali naše inteligente med navadne zločince in rodoljubarstvo, ki se je, kakor danes, skrivalo in zavijalo v ovčje kožuhčke, ter si podali angelske perotece na rame in hodilo okrog svetniških siji nad čeli.

Kolikokrat sem že stopila k omari in vzela iz nje to bridko satiro Hinko Smrekarja. V njej sem vedno znova našla stare resnice, katere mi je morda včasih hotel zabledeti čas. Hinko je imel, kot bi rekel Cankar, široko odprte oči in nobena ponarejena ali navidezna prevleka demokracije, kulture, rodoljuba in ljubezni do bližnjega ga ni potegnila za nas. Gledal je človeka pod kožo in vedel, da se pretaka po njegovi krvi še vedno živalski instinkt.

Da vam podam en-majhen delec velikega duha, katerega so si upali zločinski ubiti naši “kulturni” sovražniki, naj navedem odlomek iz njegovega zapiska:

“Kaj je resnica? Kaj je navzgor, kaj je navzdol? Je kultura le plod višjih degenerancev? Dnešnje bolnih ljudi? (C. Lombroso!)... Je “solnce” solnce, ali le varljiva kulturna luč?... Je Krist satanov agent ali satan Kristusov?... Ni li “moral insanity” snak popolnega zdravja, niso li etično-neozdravljivo inficirani zares defektni?... Je dvojni mež zlom in dobirn večen?... Zabavna tragikomedija, sama na sebi namen in cilj? Naj obvelja kompromis med satanom in Kristom?...

“Ali izvira vsa nesreča človeštva iz melagomanije tistega pradedca, ki je prvi začel hoditi po zadnjih sapah, s prednjimi pa je posegal po zvezdah, da jih skladi z neba?...

“Če ta velja: Ali ne bi bilo praktičnejše, če bi se človeštvo poiskovalo odločiti spet za hojo po vseh štirih — v svoj blagor, v radikalno odrešitev od vseh kulturnih nesreč in problemov? —

“Saj ta poiskus ne bi bil pretežak: razdalja med človekom in med nepokvarjenim šimpanzem vendar še ni nepremostljivo velika!

“Nazaj k naravi!”

Stopinje človekovega duha so postavljene blizu solncea, človek sam steza svoje kosmate roke po njih iz globin instinktov, in namišljene civilizacije, ki še vedno hodi po zadnjih sapah — Hinko Smrekarja ni presenetila opčija “kultura” katere je segla po njegovem življenju... poznal jo je in ni pričakoval od nje kaj višjega.

KUHARSKA KNJIGA:

Recipes of All Nations

RECEPTI VSEH NARODOV

Stane samo \$2.00

Knjiga je trdo vezana in ima 821 strani

Recepti so napisani v angleškem jeziku, ponekod pa so tudi v jeziku naroda, ki mu je kakšna jed posebno v navadi

Ta knjiga je nekaj posebnega za one, ki se zanimajo za kuhanje in se hočejo v njem čimbolj izveštati in izpopolniti.

Naročite pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO

215 West 18th Street New York, N. Y.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamči Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

Najstarejša slovenska podporna organizacija v Ameriki... Posluje že 48. leto

Članstvo 37.800 Premožnje \$5,000,000

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 127.24%

Če hočete dobro sebi in svojim dragim, zavarujte se pri najboljši, pošten in nadolovestni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavarujete za smrtne, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in nezmožnosti.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16. do 68. leta; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejše vrste certifikate za članje dobe od \$200.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati edov in sirot. Če se niste tian ali članice se mogoče in bogato katoliške podporna organizacije, potrudite se in pristopite takoj.

Se poljanila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrnite na uradnike in bradnike krajavnih društev

K. S. K. Jednota, ali ga so:

GLAVNI URAD

351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

V VAŠI BLIŽINI JE ROJAK, KI NI ŠE NAROČEN NA SLOVENSKI DNEVNIK. — KOT ZAVEDNI SLOVENEK, ALI MU NE BI IZROČILI TO ŠTEVILKO V SVRHO, DA SE NAROČI?

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

Pan-ameriška cesta

V Washingtonu se vršijo pogajanja za posojilo, ki bo omogočilo dograditev zadnjega kosa 8200 milj dolge južno-ameriške sokecije Pan-ameriškega cestnega sistema, ki bo, ko bo dokončan, segal od Rio de Janeiro, skozi Urugvaj, Argentino, Chile, Bolivijo, Peru, Ecuador in Kolombijo do Karibskega morja pri La Guaira v Venezueli.

Export-Import banka v Washingtonu bo najbrž posodila ekvadorski vladi en milijon dolarjev za zgradbo 210 milj omenjene ceste med majhnim mestom San Juan in peruvjsko mejo, 450 milj proti jugu. Razgovori o posojilu so se vršili, ko je bil ekvadorski predsednik Carlos del Arroyo del Rio na obisku v Zdr. državah.

Arroyo del Rio, ki je sedaj zopet doma v Quito, je washingtonskim vladnim uradnikom obljubil vso kooperacijo v zvezi z grajenjem ceste, kakor tudi da bo poslal natančno poročilo o gradbenem stanju, potrebi materiala, itd. Veščaki smatrajo, da bo mogoče z milijon ali milijon in pol dolarjev posojila dovršiti gradnjo ceste skozi Ecuador v teku dveh let. Pomankanje priprav in gorski teren nalaga večje stroške pri hitrejši gradnji.

Ena skupina v Washingtonu je zato, da se podvzame korake za hitrejšo gradnjo, ker bi na ta način odpadlo tovrstno prevažanje materiala in bi se moglo prometna sredstva, zdaj sproščena s tem porabi, drugod, kjer je potreba nujnejša. Glavni zagovornik te ideje je Edwin W. James, načelnik krajevnega med-ameriškega urada administracije za gradnjo javnih cest.

James je prepričan, da bi se dalo s sedem in pol milijona dolarjev zgraditi stransko cesto, ki bi bila zgrajena v teku dveh mesecev in odprta za promet v nadaljnjih 90 dneh.

Taka stranska cesta skozi Ecuador je mogoča, toda se pa vseeno smatra, da bi se tudi potem ne mogli pomikati truki iz Rio de Janeiro v Zdr. države. Med Dabeibo, Kolombijo in Panamskim kanalom leži 300 milj močvirja, džungle in nekaj zelo sovražnih Indijancev. To predelje je prehodil od enega konca do drugega do zdaj en sam bel človek in to je bil 111 funtov težak učitelj iz Iowe, po imenu Richard Tewkesbury, ki je pred dvema letoma

napravil to pot zato, da dokaže, da je mogoče zgraditi prehodno pot skozi to pokrajino. Njemu pa najbrž ne bo sledil do konca vojne nihče več.

Severno od Panamskega kanala bo cesta odprta za promet v juniju letos, ako pojde vse po načrtih ameriških vojaških inženirjev. Pijonirska cesta bo držala 1500 milj daleč do mehiško-guatemalske meje, na tej točki je mogoče zamašiti 600-miljsko vrzel nedozrajene ceste z uporabo mehiških železnic. Tristo milj južno od Mexico City je prvotna cesta, po kateri se lahko dovažata material in drugo naravnost v Zdr. države. In odkar je bila otvorenjena za promet Alcan — Aljaško-kanadski — cesta, je mogoče voziti material in drugo tudi do Fairbanksa v Alaski.

Jamesov načrt predvideva uporabo ladij, kakor transporta po kopnem. V posebnem članku je on pojasnil važnost take prometne zveze med ame-

riškimi državami. Njegovi argumenti so v glavnem ti, da bi se dalo potom njegovega načrta vzpostaviti prometne zveze, ki bi ne bile skoro nič ogrožene po podmornicah v vojnem času, ker bi se tovrstne in druge ladje ognile Tihemu oceanu kadarkoli bi le bilo to mogoče.

Prepeljevanje bi ne bilo čisto nič zakasnjeno, ker upoštevati je treba dejstvo, da je tudi voznja po morjih danes dvakrat in celo trikrat počasnejša, nego v normalnih časih in to radi vedne nevarnosti od strani napadov po podmornicah.

Pan-ameriška cesta, ki bo vezala vse ameriške dežele po kopnem, bo izpeljana toda ne ve se še za gotovo, če bo uporabna veskozi tekom te vojne. Mnenje prevladuje, da ako bo postala opasnost podmornic v Južno-vzhodnem Pacifiku tolika, kakor je sedaj na južnem predelu Atlantika, se bo moralo nekaj ukreniti glede varnega prevažanja materiala.

Slovenci v Kanadi

NOVOLETNO POROČILO IZ KIRKLAND LAKE-A

Dne 20. decembra, kot je že bilo poročano v G. N., je priredil je Mladinski pevski zbor pevskega društva Triglav koncert v Francoski dvorani z zelo lepim vspehom. Mladina je podala svoje točke tako brezhibno, da človek ni tega pričakoval, ako vzamemo v poštev, da večina njih je bila ta pot prvič na odru in tudi radi raznih drugih ovir so imeli razmeroma malo vaj. Vse priznanje gre tukaj starišem, da so otroke redno pošiljali na vaje in jih doma vspodbujali k vstrajnosti do učenja.

Vse je izpadlo prav povoljno, a najbolj je bilo zanimivo, ko je na koncu programa prikoral častitljivi Miklavž o-tovorjen z raznimi dobrotami. Veselje je bilo gledati mladež, kako radostno in z neznanim hropenjem so čakali kdaj bo Miklavž dobrotljivo poklical njihovo ime. Zares je mladina ta večer imela svoje vrsten užitek.

Na tem mestu smo dolžni zahvaliti članstvu odseka št. 1 V P. Z. Bled, ki je na svoji zadnji seji dobrovoljno prispevalo,

kar je zneslo vsoto \$11.75. K temu je še pevsko društvo Triglav darovalo iz svoje blagajne \$5., vse to se je porabilo za nabavo raznovrstnih darov. V imenu mladine, vsem se enkrat, prisrčno hvala.

Na tem mestu moram omeniti Silvestrov večer, katerega je priredilo gori imenovano društvo. Da je ta večer bil v resnici družaben večer, k temu je zopet v polnem priznanju pripomogla naša mladina, tako da so vsi udeleženci tega večera pričakali Novega leta v najlepšem razpoloženju in odhajali na svoje domove z najboljšim utisom.

Dne 3. decembra je imelo pevsko društvo sejo, ker je pa zaradi raznih zadržkov veliko članstva manjkalo, se je volitev novega odbora za l. 1943 preložilo na prihodnjo sejo, ki se bo vršila dne 21. februarja, popoldne ob 2. uri. Tem potom so vabljene vsi delovni in podpor-ni člani in članice, kateri so prejeli članske izkaznice za to leto, da isti prisostvujejo. Tu naj tudi omenim, da je sklenjeno za prireditel' masčaradnega plesa na zadnje predpustno nedeljo t. j. 7. marca. V katerem prostoru se bo to vršilo, to bo vse pravočasno dan naznanje.

V načrtu je tudi, da se priredi koncert koncem februarja, pri katerem bo sodeloval starejši in mladinski zbor. Z vajami obeh zborov se bo začelo v skorajšnjem času. Predvsem se naproša stariše otrok, da jih pošiljajo točno na vaje kot doslej, da bo s tem olajšano delo pri društvu.

Pa še nekaj je, o čem se je razpravljalo na zadnji seji. Namreč, letos se piše letnica 1943. Za naše pevsko društvo je to zelo važna številka. In to radi tega, ker je bilo to društvo ustanovljeno ekoro da z isto številko, es. no da je to bilo leta 1933. To se reče pred 10-timi leti. Toraj letos obhajajo naše društvo desetletni jubilej. To pa ni nikakoli vsakdanje in o tudi ne sme kar tako meniti nič tebi nič iti mimo nas. To bo

“Ko smo šli v morje bridkosti”

Izšla je knjiga pod naslovom “Ko smo šli v morje bridkosti”, katero je spisal Rev. K. Zakrajšek. V naslednjem pisatel'j pove nekoliko o vsebini knjige.

Pod Krimom živi ogromna pošast, “lintvern”, kakor priveduše pravljica. Strašna je ta zver. Rep ima pod toro Sv. Ane, zadnje parklje ima pod Ponikvami pod Preserjem, srednje krepelje ima pod Borovnico, gobec pa pod Javornikom nad Cerknico. Ta lintvern povzroča vse povodnji po teh krajih.

“In enkrat se bo zgodilo, da bo ta lintvern planil iz svoje podzemne votline na plan. In takrat bo gorje celi Sloveniji!” Tako je skonečeval naš pokojni oče za pečo svoje opisovanje tega lintverna, da smo otroci od strahu kar treptali in gledali vrtoli oknom, če ta pošast že ni pred hišo.

To je samo pravljica, so stariši tolažili nas mlajše.

“Je, je to pravljica, pa tudi ni!” je rad dostavljali stari Cepetov oče. “Resnica je, resnica. Morda boste že vi, otroci, doživeli to gorje. Takrat bo strašno po celi deželi. Jaz bom preje umrl, pa sem vesel, da bom, da ne bom videl grozot, ki se bodo takrat zodile po svetu. Lintvern bo požrl kar tisoče ljudi na dan. Narod bo strahu kar tulil, a se ga bo slišalo po celim svetu!”

Kdo bi si bil takrat mislil, da homo res to doživeli. Ni prišel lintvern izpod Krima, zato je ta prihruba nad ubogi slovenski narod druga strašna pošast s tremi glavami; z nemško, italijansko in madjarsko, strašna okupacija. In res na

tisoče ljudi pogine vsaki dan ali jih pa izpode po vsem svetu kot sužnje. Slovenski narod “tuli” v strašnem trpljenju, da se ga res sliši po celim svetu. Tako se je ta pravljica vresničila nad ubogim narodom doma.

Na nesrečno Evropo je planil ta “lintvern” — Hitler — že leta 1939, ko je napadel Poljsko in potem Češko. V Sloveniji smo se ga ustrašili in za-trepetali. Jaz sem bil takrat v Ameriki. Ker je tu svoboda tiska, je časopisje poročalo o njem resnično. Zato sem ga jaz že takrat videl v vsej njegovi grozoti in sem vam ga opisoval v svojih predavanjih, kaj se bo zgodilo z ubogim narodom doma. Kar spomnite se vsi, ki ste me slišali. Takrat ste najbrže zmajevali s svojo glavo, ker me niste razumeli. Morda ste me obdoližili, da pretiravam. Seveda, niste poznali Hitlerjevega Nemca, ne Mussolinijevega Italijana in ne pobesnelega Madjara.

Ko sem prišel nazaj v Slovenijo, so ga tudi še videli od daleč in se ga niso še bali tako zelo. Toda Mr. Za'ar v Jolietu mi je takrat pokazal zemljevid Evrope, kjer je bilo pri vsakem narodu znamenovano, kedaj za bo ta pošast navadla. Za Slovenijo je tam bilo napisano leto 1941. In prav tako se je zgodilo.

Toda prišla je jesen 1940, ko se je pa naenkrat pojavil tudi v Jugoslaviji. Hitler je prišel pred Jugoslavijo in zahteval, da se mu noda, da jo požre brez boja. Prišel je hinavsko. Ta lintvern je skrli svoje strašne krepelje in še bolj strašen gobec. Zakril si ga je z masko hinavštine in priateljstva in trdil, da je prišel, da varuje Jugoslavijo pred sovražniki.

Poleta so se vršila pogajanja in se zaključila s pogodbo prijateljstva podpisano na Dunaju 25. marca 1941. Takrat je bilo na junaškim narodom Jugoslavije dovolj hinavštine. Strzali so mu masko z gobca in se mu umrli. S tem se je pa začelo tisto strašno, o čemer je pokojni oče pripovedoval, da se bo zgodilo.

In tu se začne žalostna povest slovenskega naroda, katero opisuje knjiga “Ko smo šli v morje bridkosti”. Ki jo je snal sredi oči pripovedoval, da se bo zgodilo.

“Kako je prišlo do te strašne nesreče? Kako se je razsula država Jugoslavija? Kaj se je godilo prve mesece, ko smo bili doma zasedeni in zasluženi?” so me rojaki po Ameriki povsod izpraševali, kjerkoli sem že bil. V vse naselbine ne morem, dasi bi tako rad. V katerih naselbinah sem pa bil, tudi niso mogli vsi priti na predavanje. In vendar je nujno potrebno, da vsak Slovenec ve, kako se je vse godilo in zgodilo tiste strašne dni.

Zato sem se vsedel in napisal to le knjigo, da bodo vsi to vedeli in lahko čitali. Od poglavja do poglavja opisuje ta knjiga, kako se je plazila ta zver, ta lintvern, vedno bližje in bližje na naš narod in kako slednjič napadla in kaj se je

godilo tiste prve mesece, ko sem bil še jaz tam.

Knjiga “Ko smo šli v morje bridkosti” vse to natančno opisuje, kakor sem jaz kot Amerikaneec vse to gledal in videl. Veliko zanimivega pove ta knjiga in sem prepričan, da jo bo vsakdo rad čital, kdor jo bo naročil. Naš narod je kakor Sv. Jurij planil na to zver in se sedaj bori z njo na življenje in smrt. Vsaki dan čitamo v časopisju poročila o vedno novih grozotah, ki jih mora trpeti naš narod. Kri teče v potokih. Solze bi napolnile že celo Jadransko morje. Krik obupanega morjenega naroda se sliši po celim svetu.

Da boste pa vse to razumeli, morate čitati knjigo “Ko smo šli v morje bridkosti.” Še le na podlagi te knjige vam bo vse jasno. Danes je vsa Slovenija samo eno veliko povzročje, samo ena strašna Kalvarija.

Knjiga nosi zavitek z zanimivo sliko, ki kaže sliko današnje Slovenije. Pošast pobija naše ljudi kakor zver. Izranja jih iz domov v strašne sužnosti Nemcev, Italjanov in Madjarov. — Vse je vničeno. Trume žene v sužnost, kamor gre narod s solzami v očeh in s strahom. Krščanska kultura, katero je zdal skozi tisoč let — predstavlja je tri sredi slike — je vsa vničena. Biča je ponos slovenskega naroda. Razbita je. Zato je križ okrnjen in glava Odrešenikova je obbita na tleh. Umiračoen Slovenka leži pod križem in umira — slika Slovenije. Zlokali se boste že, ko boste samo to sliko videli.

Knjiga ne opisuje sedanjega trpljenja. O tem nam poroča naše časopisje. Pove pa, kako je prišlo do tega. O vsem tem boste izvedeli.

Knjiga je posebno privlačna kot darilo za mladeniča, ki se zanima za naravo

AMERICAN WILD LIFE

V knjigi je natančno popisano življenje posameznih živali, živali na suhem, v morju in v zraku, tako da bo vsakdo, ki ljubi naravo in njeno pestro živalstvo, knjigo bral z velikim zanimanjem, ker bo v njej našel marsikaj iz življenja divjih živali, kar mu dosedaj še ni bilo znano.

Prvotno je bilo nameravano to veliko delo izdati v petih knjigah, toda je slednje izšlo v eni sami knjigi, ki pa pri vsem svojem skrajnem prisrčnem POPOLNI POPIS ŽIVLJENJA AMERIŠKE DIVJAČINE.

Knjigo bo z užitkom bral vsak, ker osvajja in popisuje vse živali, ki jih je dovoljeno in prepovedano streljati; farmer, ker so popisane živali, ki na polju koristijo ali škodujejo ter slednje ribe, ker so v knjigi našteje vse RIBE, KI ŽIVE V AMERIŠKIH VODAH.

Poleg poljudnega popisa in pripravevanja vsebuje knjiga 227 SLIK (fotografij); 6 slik v naravnih barvah, v velikosti cele strani, ter ima 778 strani. Velikost knjige je 9 x 6 inčv. Knjiga opisuje sesavec, pišče, ribe, kače in živali ki so ravno tako na suhem kot v vodi doma. — Vezana je v močno platno z zlatimi škrami.

POMISLITE, TO KNJIGO LAHKO DOBITE SEDAJ ZA CENO: Sedaj \$3.50

Narodite pri: KNJIGARNI Glas Naroda 216 WEST 18th STREET NEW YORK

ko boste čitali knjigo “Ko smo šli v to strašno morje bridkosti.”

PEVSKIM ZBOROM

POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZI KALJE.

- SLOVENSKE PESMI**
Zbirka 9 narodnih pesmi izdala Glasbena Matica v Clevelandu. Cena — \$1.50
- Šmil Adamič — 16 JUGOSLOVANSKIH NARODNIH PESMI za moški zbor** 50
- EST NARODNIH PESMI za moški zbor** 50
- EST NARODNIH PESMI za mešani zbor** 50
- Franc Veitufin — EST MEŠANJE IN MOŠKIH ZBOROV** 50
- Ferdo Juvanec — 12 MLADIH LET.**
moški zbori 50
- Peter Jerab — OSEM ZBOROV (mešani in mešani)** 50

Moški zbori

- OSKAR DEV:**
Barčica; Oj, moj šolci je sov; Kam mi, fantje, drev v vas pol-demo 50
- OSKAR DEV:**
Šrečno, ljuba moja; Ko ptičica na tuje gre; Noč! Moj očka na konjčka dva; Dobiv sem pl. s semce; Siro; Je vplahla inč 40
- ŠMIL ADAMIČ:**
Modra devojka (belokranjska) 50
Vse noč pri potoci 50
Jurjeva 50
Hodi Mleka domo; Kaj drugega hočem; Zdravica 50
- VASILIJ MERE in A. GROBMING:**
Vetril; Pe gradini 50

- PERHO JUVANEC:**
Zjutraj 50
Slovanska 50
- PETER JERAB: Peln roča; VASI-LIJ MIRE: Podoknica** 50
- ZORKO PRELOVEC:**
Le enkrat še 50
Slava delu 50
- HR. VOLČIČ: Rožmarin; JOS. PAVČIČ: Potrkan ples** 50
- IZ STARE ZALOGE pa imamo še naslednje pesmi, katerim smo znižali cene:**
- Ameriška slovenska tira, (Folmar)** 50
- Orlovke himne (Vodopivec)** 50
Slovenski akordi, 22 mesečnih in moških zborov (Karl Adamič) 70
- Trije mesečni zbori (Glasbena Matica)** 50
- V pepelnici, noč, kantata za solo zbor in orkester, (Sattner)** 50
- Mladini, pesmi za mladino s klavirjem (E. Adamič)** 50
- Dve pesni, (Prelovec) za moški zbor in solo** 50
- Naši himni, dvoglasje** 50
Gorski odmevi, (Labarnar), II. zvezek, moški zbori 50
- GA TAMBURICE:**
- NA GORENJSKEM JE FLETNO, podpouri slovenskih narodnih pesmi za tamburice, zložil Marko Bajuk** 70
- Slovenske narodne pesmi za tamburisti zbor (Bajuk)** 70
- Bom šel na planino, (Bajuk), podpuri** 50
- ZA CITRE:**
Poduk za citre — s stroki — (Košček) 50
- ZA KLAVIR:**
Buri priče — Korčičica — 50

Rojake prosimo, ko pošljejo za naročnino, da se poslužujejo — UNITED STATES oziroma CANADIAN POSTAL MONEY ORDER, ako je vam le priročno

KNJIGA ZA STROKOVNO IZOBRAŽBO

THE NEW ENCYCLOPEDIA of MACHINE SHOP PRACTICE

Spisal znani profesor na Stevens Institute of Technology v angleščini **George W. Barnwell**

Podlaga za mehnično znanje, ki morate dobiti s to knjigo. Ta velika knjiga popisuje in v slikah prikazuje temeljna dela mehanika. Razloži vse natanko, kar mora znati najboljši mehanik. Pojasnjuje uporabo vsakega stroja, orodje in meril, načrte (blue prints) 1000 slik in risb. 576 str.

Cena \$1.98

Ne glede na to, ali ste že početnik, vam bo ta knjiga zelo koristna in mnogo vredna. **NAROČITE JO DANES!**

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 WEST 18th STREET NEW YORK CITY

Islandski ribič

ROMAN — Spisal PIERRE LOTI

47

Včasih sta prišla v globeli, kjer so rasla resnična drevesa, ki so se postavila tu proti morskemu vetru. Od tu ni bilo nikamor, več videti; po tleh je ležalo kupoma preperelo listje, vlažno in mrzlo; pot je vodila nizko med zelenim bodičjem, v temi gostih vej, potem pa se je zožila med zidovi samotnih, temnih koč, ki so spale globoko tu v jarkih, že na pol razpadle od starosti. In v vak hip se je vspel pred njima kvišku visok krucifiks med golim vejevjem, z ogromnim lesenim Kristusom, ki je zviljal obraz v brezmejnih svojih bolečinah.

On pa jej je pripovedoval o Islandu, o blelih poletjih brez nočij, o solncu, ki nikdar ne zaide. Marjetica ga ni prav umela, in začel jej je razlagati.

— Veš, solnce se pomika kroginkrog, je rekel, kroginkrog, ter iztegnil roko proti daljnemu krogu modrih voda. Ves čas stoji nizko, ker nima nikake moči, da bi se dvignilo; o polnoči pomoči nekoliko svoj rob v morje, a hitro se zopet vspe kvišku ter nadaljuje svojo okroglo pot. Včasih se prikaže tudi luna na nasprotnem koncu neba; takrat svetita oba, vsako na svoji strani, in skoro nič se ne loči jedno od drugega, kajti čudovito sta si podobni v onih krajih.

Videti solnce o polnoči! . . . Kako daleč mora biti vendar ta Island! In fjordi? Marjetica je čitala to besedo nekolikokrat v cerkvi med imeni ponesrečencev; in napravila je nanjo vtis, kakor da mora biti to nekaj silno žalostnega.

— Fjordi, jej je odgovoril Jan, — to so veliki zalivi, kakor na primer tu v Paimpolu; samo da so obdani kroginkrog z visokimi gorami, tako visokimi, da ni moči nikdar videti, do kod segajo, zakaj njihovi vrhovi se odedi z večno meglo. Tužna dečela, rečem ti, Marjetica. Kamenje, kamenje, samo kamenje, in prebivalci tega otoka ne poznajo tega, kar imenujemo drevesa. Sredi avgusta, ko jenja naš lov, je skrajni čas, da se vrnemo domov, ker tedaj začnejo noči, ki rastejo zelo hitro; solnce se pogreza pod zemljo, in nič več nima moči, da bi vstalo, in noč je tam gori, noč celo zimo.

In potem, tako je nadaljeval, stoji tam ob obali tudi majhno pokopališče, tako kakor pri nas, za tiste Paimpolce, ki so umrli za časa lova ali ki so se ponesrečili na morju; zemlja je blagoslovljena prav tako kakor v Pors-Evenu, in umrli imajo na grobeh križe, in njihova imena so zapisana na lesu. Oba Gouzdou-a iz Poubazlaneca počivata tam, ravno tako tudi Viljem Moan, Silvestrov stari oče.

In zdelo se jej je, da vidi to malo pokopališče ob vznožju samotnega predgorja, v bleli rožnati luči tistih dni, ki nimajo konca. In mislila je na mrtve ki spe tam pod ledom in temnim plaščem nočij, dolgih kakor zime.

— In ves čas, ves čas lovite? je vprašala, in nikdar ne počivate?

— Nikdar! je odgovoril tako prepričevalno, da jej je bilo skoro slabo; na krovu, na morju, tam mi ni čas nikdar predolgo, meni ne!

Povesila je glavo in čutila se je bolj žalostno, bolj podle glo morju.

PETI DEL

. . . Noč je prišla za tem pomladnim dnem, ki sva ga preživela, in vzbudila je v njenih dušah čut zime. Vrnila sta se v kočjo, da povečerjata za toplim plapolajočim ognjem svojega ognjišča.

Njuna zadnja skupna večerja! . . . Toda imela sta pred seboj še jedno celo noč ljubezni, in to pričakovanje jima ni pustilo, da bi bila že žalostna.

Po večerji sta vžila še trenutek prijetne pomladi, ko sta bila po poti proti Pors-Evenu; zrak je bil miren, skoro topel, ostanek polmraka je še počival nad poljano.

Šta sta se poslovit od Janovih starišev ter se vrnila zgodaj domov, k počitku. Hotela sta naslednje jutro oba s prvim svitom vstati.

II

Naslednje jutro je bil paimpolski pristan ves natlačen ljudij. Prejšnji večer so bili začeli odhajati Islandci, in vselej kadaj je nastopila plima, so se odpravljali novi oddelki na pot. To jutro je imelo odplati devet ladij, med njimi tudi "Leopolina." Vse žene in matere teh mornarjev so se zbrale tu za odhod svojih mož in sinov. — Marjetica se je čudila, da je bila tudi ona med njimi. Ali bila je žena Islandčeva, in privreda jo je sem ista žalostna usoda kakor druge. V zadnjih dneh so se dogodki tako naglo vrstili, da se je komaj zavedala resnice; hiteli so naglo navzdol po klanec, in prišel je nena doma ta trenutek, trd in neizprosno; morala ga je prestati, kakor druge, ki so bile že navajene na to . . .

Nikoli še ni bila navzoča pri teh prizorih, pri teh slovesih. Vse to je bilo zanjo novo in neznano. Med temi ženskami je ni bilo, ki bi jej bila jednaka, čutila se je različno od njih, osamljeno; njena preteklost, preteklost "gospodične", ki je še v kljub vsemu živela v njej, jo je ločila od drugih.

Vreme je ostalo lepo za ta dan ločitve. Samo od zahoda sem so se podili težki valovi, ki so naznanjali bližnji vihar, in v daljavi se je penilo morje ter čakalo, da sprejme vse te ljudi.

— Krog Marjetice jih je bilo nekaj, ki so bile lepe, kakor ona; imele so vse polne oči solz, in smiliti so se morale vsakemu, kdor jih je videl. Bilo pa jih je tudi mnogo, ki so se smejele; bile so brezutne ali pa niso v tem trenutku nikogar ljubile. Stare matere, ki jim je bila že smrt za petami, so plakale, ko so jemale slovo od svojih sinov. Mladi, ki so se ljubili, so se poljubljali na ustne, in niso se mogli ločiti. Mnogo mornarjev se je opilo; peli so ter si tako delali pogum. Drugi pa so plezali na krov temnih obrazov, kakor da odhajajo na morišče.

Tudi hrupni prizori so se vršili: nesrečnike, ki so podpisali pogodbo v pijanosti, v krčmi, ne vede, kaj delajo, so tirali sedaj siloma na ladje. Lastne žene in žandarji so jih suvali na krov. Druge pa, ki so se jih bali, ker so bili silno močni, so poprej upijajili; prinašali so jih na nosilih ter jih polagali na ladji na tla, kakor mrtvece.

(Nadaljevanje prihodnjic.)

IVAN CANKAR:

Gospod stotnik

Dokaj časa je že, da so zabile moje sanje in pač sanje vsakega človeka čisto novo, prav posebno lice. Nič več niso puste blodnje, bežne megle, ki se brez smisla in vzroka prelivajo druga v drugo ter se nazadnje razpuhte v nič. Niso več tiste sanje, ki jih človek zjutraj strmeč pol smehlja, napol jezen zaugleda z zaspanimi očmi ter namahne z roko: "Vrag vas vzemi, odkoder vas je dal!" — in ki nato smešnogrozno odkobalijo v brezno, kakor se ob-rani zarji škratje poskrile v gozd. Sanje, ki jih sanjam zdaj jaz in ki jih sanjaš ti, so senca prave resnice; pač so oblike strahotno povečane, nadvse čudno pokvečene in skrivenčene, toda resnica je ostane, spoznaš jo koj in srce ti je žalostno.

Hladno jesensko jutro je bilo, megle so se vlačile po dolini in se plazile ob strmih rebrih gora, na vrhovih se je v žarkih zgodnje zarje belil prvi sneg, ki je bil zapadel ponoči. Nebo je bilo jasno; še se je spominjalo na polnočni sneg in na mrzle jutranje zvezde, ali že je čakalo solnca.

Gledal sem skozi okno; to okno še nikoli ni bilo umito, zato sem gledal kakor skozi pajčolan, razločil pa sem natančno vse, kar se je godilo pred menoj; tudi glasovi so bili v čistem jutranjem zraku tako jasni, da sem slišal in razumel vsako besedo. Dvorišče je bilo za ved visoko posuto s črnkastim prahom, ki se je bil čez noč spremenil v mastno blato; s prav takim prahom so bile pokrite tudi nizke strehe barak in uvelo listje oreh, ki je stal samotnen sredi dvorišča; pod tem orehom je držal vojak na uzdi osedlanega konja, ki je pohrskaval in vzrepetaval od hlada in nemira.

V dolgi, ravni vrsti je stala kompanija, napravljena, da se še tisto uro napoti na bojišče. Stali so tam kakor od kamna, nobeno oko ni trenilo; sloka telesa so bila narahlo upognjena pod bremenom težkih nahrbtnikov. Nikoli poprej nisem videl na enem samem tesnem kraju toliko mlade lepote. Vsi obrzi so bili še zelo mladostni, skoraj otroški in vsi so bili sveži, kakor v rosi in zarji umiti; tudi v očeh je bila svetla rosa, gledaše so kakor iz daljnih krajev, iz lepih sanj; vse pa so bile nepremično uprte v gospoda stotnika, ki je s počasnim, malobrižnim korakom stopal pred nemo vrsto gori in doli.

Stotnik je bil sila visokega života, za glavo je bil višji od kompanije; ogrnjen je bil v ohlapen črn plašč, izpod tega je gledalo dvoje zelo dolgih in tenkih nog; v roki, ki je bila še v rokavici koščena in krempljasta, je držal palico, na katero se je gredoč opiral. V obraz mu nisem videl, ker je bil ves čas obrnjen proti vrsti. Korak za njim je stopal mlad praporščak, ki se je

časih plaho ozrl, kakor se mor-da ozre človek, ki bi rad pobe-gnil, pa občuti, da je priklenjen brez usmiljenja.

Še enkrat je gospod stotnik začel od kraja svoje ogledov-nje. Postal je pred prvo številko v vrsti, pred visokim, vitkim fantom, ki je strmel nanj s črni-mi, zamolklimi očmi. Stotnik je stopil tik predenj.

"Kako ti je ime?"
Fant je povedal svoje ime in tedaj mi je presunilo dušo: saj te poznam, ti lepi, mladi fant! Ti zamišljeni, s polnim srcem v veliko prihodnost strmeči! Moč med tovariši, poslušen otrok med modrimi starci! Živa veja na drevesu; če bi jo odžagali, bi bilo ranjeno drevo samo!

Stotnik je vprašal nadalje: "Ali imaš očeta doma?"
"Nimam ga več!"
"Pa koliko bratov in sestra?"
"Nimam jih!"
"Ali ti vsaj mati še živi?"
"Mater še imam!"
In luč se je vžgala v zamolklih očeh.

Tedaj je stotnik vzdignil pa-lico, dotaknil se z okovanim kon-cem fantovih prsi ter pomignil praporščaku, ki je stal za njim. Ta je potegnil iz rokava zapi-snik ter je s tresočjo roko zapi-sal fantovo ime. In fant je pre-bledel.

Stotnik je šel mimo drugega in se ni ozrl nanj; stopil je do tretjega in si ga je ogledal na-tanko. Ta je bil pač vesel, zgo-voren in glasen mladci, slovit pevec in ljubljeneček deklet. Imel je zdrav, okrogel obraz, od drob-nih ušesih se je vilo par svetlo-pšeničnih kodrov, sinje oči so naglas prepevale, temnordeče ustnice so se krmile v prijetnem smehljanju.

"Ali imaš nevesto doma?" je vprašal stotnik.
"Imam jo, gospod stotnik!"
Še glasneje so prepevale sinje oči, v svetlo daljavo je segla pe-sem.

Stotnik je vzdignil palico, pra-porščak je pisal. In pesem je u-gasnila v sinjih očeh.

Tako je stopal gospod stotnik počast dalje ob dolgi vrsti; pre-gledoval je, izpraševal in izbi-ral. Časih je izpustil po dva in tri, nekaterega niti pogledal ni, časih pa jih je zaznamoval kar po pet in šest zapovrstjo. In zdelo se mi je, da na-ašč in preu-darno izbira najmočnejše in naj-lepše.

Prišel je do kraja, poslednji-krat je vzdignil palico, nato se je okrenil. Takrat sem videl nje-gov obraz in srce mi je utihnilo. Ta obraz je bil brez kože in me-sa, namesto oči je bilo izkopanih v lobanjo dvoje globokih jam, dolgi, ostrí zobje so se rezali

ČE VAM OMRZNEJO UŠESA . . .

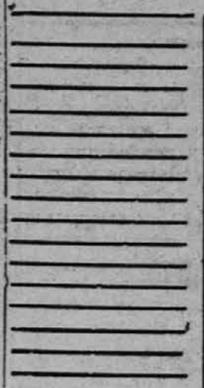
Uvodnik nekega kanadskega lista je prinesel zanimivo pri-poročilo in nasvete za vse one, ki niso morda vajeni kanadske zime, posebno na severu, ter ne vedo kaj je treba storiti v slu-čajju, da jim omrznejo ušesa, ali nos, itd.

Poudarjajoč, da sta meseca januar in februar najmrzlejša meseca v Kanadi, uvodnik tr-di, da je baš ta doba zimskega časa ona perijoa, ko ljudje do-bivajo omrzle nosove, lica, ušesa in prste na rokah in nogah.

Navada je, da se premrzle ozir. omrzle dele telesa obrgne s snegom, toda uvodnik to od-svetuje, to pa na podlagi do-gnanja, da si marsikdo priza-da nepotrebne kožne poškodbe z nepravilnim drgnjenjem om-rzle kože, ki je v takem stan-ju zelo občutljiva in lahko ranljiva.

Najboljši način je raba mr-zle vode. Omrzle prste na rokah ali nogah je treba vtikati v mr-zlo vodo, da se odtajajo in ra-vnotako je treba obkladati z mrzlimi obkladki omrzljena u-šesa, nos ali lica.

Slovenske Knjige

LEPA KNJIGA je kulturna poslanka; odprimo ji vrata v naše domove, odprimo ji srce . . . (Pinčgar)

POUČNI SPISI

ANGLŠKO SLOVENSKO BERILO (F. J. Kern) — Zvezano Cena \$2.—

Bodoči državljani naj naročijo knjžico —

"HOW TO BECOME A CITIZEN OF THE UNITED STATES"

V tej knjžici so vsa pojasnila in zakoni za naseljenca. Cena 35 centov

DOMAČI ŽIVINOZDRAVNIK

Spisal Franjo Dumar. — 278 strani. Trda vez. — Zelo koristna knjžica za vsakega živinorejca; opis raznih bolezni in zdravilje-nje; slik. Cena \$1.50

GOVEDOREJA

Spisal R. Legvart. 145 strani s slikami. Cena \$1.—

KNJIGA O DOSTOJNEM VEDENJU

111 strani. Cena 50 centov

MLEKARSTVO

Spisal Anton Pevc. S slikami. 168 strani. — Knjžica za mlekar-je in farmerje v splošnem. Cena 50 centov

OBRTNO KNJIGOVODSTVO

258 strani. ezana. — Knjžica je namenjena v prvi vrsti na stav-bno, umetno in strojno kjužav-ničarstvo ter železovinarstvo. Cena \$1.—

ZDRAVILNA ŽELIŠČA

62 strani. Cena 25 centov

LISTKI

Spisal Ksavar Meška. (144 strani.)

Cena 70c

MALENKOSTI

Spisal Ivan Albreht. (120 strani.)

Cena 75c

Po 50c zvezek

Andrej Ternovac (Ivan Albreht) Bele noči mali Junak. (Dostojevski) Filozofska zgodba (Alejz Jirasek) Na različnih potih (Franc Frisoh) Verno duše v vicah (Prosper Mirime)

Po 75c zvezek

Belfegor (Arthur Bernede) Po strani klopek (Danir Felgel)

ŽIVI IZVIRI

Spisal IVAN MATIČIČ

Knjžica je svojevrsten pojav v slovenski književnosti, kaj-ti v nji je v trinajstih dolgih poglavjih opisanih trinajst rodov slovenskega naroda od davnih početkov v starem slovanstvu do današnjega dne. Knjžica je verno srce našega življenja in trplje-nja, in kdor jo prebere bo vedel o Slovencih več kot mu more nuditi katerokoli naše zgodovinsko delo.

13 POGAVLJ — 413 STRANI V PLATNU VEZANO

Cena \$2. Poština plačana

Po \$1 zvezek

Veridicus (Pater Kajetan) Rudarska balada (Marija Majerjeva) Pingvinski otok (Anatole France)

Po \$1.50 zvezek

Zločin in kazen (F. M. Dostojevski)

KNJIGARNA

Slovenic Publishing Company

216 West 18th Street New York City

nad golo, silno čeljustjo. Stotnik-ku je bilo ime Smrt.

"Naprej . . . marš!"

Kompanija se je sunkoma zao-krenila ter se napotila s čvrsti-mi koraki v meglo nizdol. Pred njo je jezdil gospod stotnik; vi-soko znač megle se je dvigal njegov črni plašč.

Molitveniki

v krasi vezavi importirane iz starega kraja . . .

Slovenski molitveniki:

KVIŠKU SRCE — (št. 355) 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani v belem celolidu Cena 75 centov

KVIŠKU SRCE — št. 415 2 1/2 x 3 1/2 inčev — 224 strani Cena 75 centov

RAJSKI GLASOVI — (št. 408) 2 1/2 x 4 1 inčev — 255 strani vsevil Sv. Krišev Pot Cena \$1.50

RAJSKI GLASOVI — št. 415) 2 1/2 x 4 inčev — 255 strani vsevil Sv. Krišev Pot Cena \$1.50

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415) 2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 inčev Cena 75c

NEBESA NAŠ DOM — (št. 415) 2 1/2 x 4 1/2 inčev — 384 strani Cena 75c

(Ker se nam je posrečilo dobiti te molitvenike po zelo nizki ceni, jih tudi moremo prodajati po ceni o-značeni ceni. Zaloga pa ni posebno velika, zato jih naročite čimprej, da vam bomo mogli s njimi po-streči.

Angleški molitveniki:

(ZA MLADINO)

KEY OF HEAVEN fino vezano . . . \$3 v umje vezano . . . \$3

Slovenic Publishing Company

216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

posebno pa je treba v mrzlih krajih skrbeti, da so noge to-ple, kar pomeni, da mora biti noga dobro obuta. Ne zametujte ničesar, ker to pomeni tratenje denarja — potraten denar pomeni v e-danjem času izgubo življenj.